

P6_TA(2008)0195

Obchodní a hospodářské vztahy se zeměmi jihovýchodní Asie (ASEAN)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. května 2008 o obchodních a hospodářských vztazích se Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN) (2007/2265(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení o dvoustranných obchodních jednáních, a zejména na usnesení ze dne 13. prosince 2007 o obchodních a hospodářských vztazích s Koreou¹,
- s ohledem na chartu sdružení ASEAN, která byla podepsána dne 20. listopadu 2007 na 13. vrcholné schůzce tohoto sdružení v Singapuru,
- s ohledem na svá usnesení o Barmě, z nichž poslední byla přijata dne 6. a 27. září 2007²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2008 o rámci právní úpravy pro konkurenceschopnost automobilového průmyslu ve 21. století³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. července 2007 nazvané „Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) a přístupu k lékům“⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2007 nazvané „Pomoc EU v oblasti obchodu“⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2007 nazvané „Podpoře slušné práce pro všechny“⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. června 2003 o regionálních zónách volného obchodu a obchodní strategii v Evropské unii⁷,
- s ohledem na návrh nařízení Rady o zavedení režimu Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu (KOM(2007)0602),
- s ohledem na sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Globální Evropa: konkurenceschopnost na světovém trhu. Příspěvek ke strategii EU pro růst a zaměstnanost“ (KOM(2006)0567),
- s ohledem na studii s názvem „Hospodářský dopad případné dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a zeměmi sdružení ASEAN“, kterou dne 3. května 2006 zveřejnila střediska CEPII a CERIM,
- s ohledem na prohlášení ministrů přijaté dne 14. listopadu 2001 na čtvrté konferenci ministrů států Světové obchodní organizace (WTO) v Dauhá, a zejména na bod 44 tohoto prohlášení, který vyzývá ke zvláštnímu a diferencovanému přístupu,

¹ Přijaté texty, P6_TA(2007)0629.

² Přijaté texty, P6_TA(2007)0384 a 0420.

³ Přijaté texty, P6_TA(2008)0007.

⁴ Přijaté texty, P6_TA(2007)0353.

⁵ Úř. věst. C 102E, 24.4.2008, s. 291.

⁶ Úř. věst. C 102E, 24.4.2008, s. 321.

⁷ Úř. věst. C68 E 18.3.2004, s. 126.

- s ohledem článku 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod a na stanoviska Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A6-0151/2008),
- A. vzhledem k tomu, že Evropská unie by měla i nadále klást důraz na systém mnohostranného obchodu za stanovených pravidel, který byl vybudován prostřednictvím WTO a jenž zaváděním vhodných pravidel a zajišťováním jejich dodržování dává příslib spravedlivého a poctivého mezinárodního obchodu,
 - B. vzhledem k tomu, že úspěšný a vyvážený závěr rozvojového programu z Dohá představuje pro rozvojové země mimořádnou naději, že napomůže jejich začleňování do systému mezinárodního obchodu,
 - C. vzhledem k tomu, že obchodní dohody uzavřené mezi regiony mohou multilaterální systém doplňovat podporou začleňování a řešení témat, pro něž je v současné době obtížné dosáhnout vícestranné shody,
 - D. vzhledem k tomu, že sdružení ASEAN jako celek by bylo pátým největším obchodním partnerem EU a EU by byla druhým největším obchodním partnerem sdružení a hlavním investorem v této oblasti,
 - E. vzhledem k tomu, že ASEAN je mimořádně rozmanitou oblastí, neboť tři členské státy tohoto sdružení jsou považovány za nejméně rozvinuté země, zatímco jiné mají vyšší příjem na osobu než mnohé z členských států EU,
 - F. vzhledem k tomu, že země sdružení ASEAN mají různé hospodářské profily a že tyto odlišnosti budou hrát významnou roli při finalizaci dohody o volném obchodu mezi EU a tímto sdružením,
 - G. vzhledem k tomu, že z dostupných studií vyplývá, že dohoda mezi EU a sdružením ASEAN („dohoda“) by mohla mít významné hospodářské přínosy pro obě strany, avšak může být zapotřebí přijmout další opatření, která zajistí spravedlivé rozdělení těchto přínosů,
 - H. vzhledem k tomu, že pro Unii je podmínkou uzavření dohody o volném obchodu s jakoukoli zemí dohoda o partnerství a spolupráci obsahující vymahatelné doložky o lidských právech,
 - I. vzhledem k tomu, že odpovídající a vzájemný přístup na trhy EU a sdružení ASEAN, který bude plně zohledňovat rozdílné hospodářské postavení členských států sdružení ASEAN, a zejména nejméně rozvinutých zemí, zvýší tok zboží a služeb, podpoří inovace a posílí hospodářský růst na obou stranách,
 - J. vzhledem k tomu, že by měla být řádně zohledněna účinná ochrana práv k duševnímu vlastnictví, včetně zeměpisných označení a označení původu, a současně by měl být zvýhodňován přístup k lékům a transfer technologií, především pokud jde o udržitelný rozvoj a boj proti změnám klimatu,
 1. domnívá se, že ambiciózní dohoda bude velmi prospěšná pro obě strany, a ačkoli je důležitější kvalita dohody než rychlý časový plán, vyjadřuje nicméně znepokojení nad pomalým tempem jednání; zdůrazňuje význam dosažení konkrétních výsledků pro podniky EU zlepšením přístupu na trh;
 2. zastává názor, že prioritou Unie v oblasti obchodu zůstává úspěšnost rozvojového programu z Dauhá, a věří, že jednání se sdružením ASEAN budou tento program doplňovat; je přesvědčen, že navrhovaná dohoda o volném obchodu musí plně

respektovat pravidla WTO;

3. vyzývá obě strany, aby přednostně projednávaly nutnost stabilizovat ceny komodit, zejména cenu potravin, a aby k problematice agropaliv přistupovaly velmi obezřetně;
4. domnívá se, že meziregionální dohody mohou být užitečným doplněním vícestranného systému, jestliže budou široce definované, ambiciózní, nezůstanou jen u snížení celních sazeb a budou se zabývat kvalitativními podmínkami souvisejícími s obchodem a zahrnou i účinná ustanovení týkající se lidských práv a sociálních a environmentálních norem; domnívá se, že pokud by se meziregionální dohoda ukázala jako nepraktická, bylo by nutné, aby bilaterální jednání měla společný rámec a lišila se pouze působností smlouvy a přechodná období;
5. zdůrazňuje, že budoucí růst průmyslu v rámci Unie závisí na otevřenosti zahraničnímu obchodu a investicím, jež se řídí náležitými pravidly;
6. vyjadřuje politování nad tím, že na vrcholné schůzce EU-ASEAN konané v Singapuru v listopadu 2007 nebyla řádně projednána některá ustanovení související s obchodními praktikami a způsoby jednání, což brání investicím EU v zemích sdružení ASEAN;
7. zdůrazňuje význam posílení regionální hospodářské integrace mezi zeměmi sdružení ASEAN; vyzývá Komisi, aby poskytla technickou a další možnou pomoc, a posílení této integrace tak podpořila;
8. naléhavě žádá zúčastněné strany, aby postupně snížily či odstranily všechny překážky obchodu se zbožím a službami, přičemž budou plně respektovat rozdílné hospodářské postavení zemí sdružení ASEAN a potřebu zajistit univerzální, dostupné a udržitelné veřejné služby, které budou cenově dostupné a budou splňovat normy vysoké kvality pro všechny;
9. naléhavě žádá Komisi, aby v dohodě mezi EU a sdružením ASEAN zajistila transparentnost a účinná pravidla pro zadávání veřejných zakázek, hospodářskou soutěž a investice, práva k duševnímu vlastnictví, státní podporu a jiné dotace; zdůrazňuje význam služeb v obchodních vztazích mezi EU a sdružením ASEAN;
10. zdůrazňuje, že dohoda se sdružením ASEAN by měla zajistit:
 - i) zlepšení a zjednodušení pravidel původu,
 - ii) sjednocení norem, včetně norem zajišťujících bezpečnost výrobků, ochranu dětí a dobré životní podmínky zvířat,
 - iii) transparentnost předpisů a zjednodušení administrativních postupů,
 - iv) odstranění diskriminačních daní;

Odvětvové otázky

11. považuje otázku necelních překážek za stejně významnou jako snížení cel a je obzvláště znepokojen omezeními v oblasti obchodních služeb, neboť zmírnění neoprávněných omezení by mohlo firmám zemí sdružení ASEAN umožnit přístup k levnějším a efektivnějším bankovním, pojišťovacím a právním službám;
12. zdůrazňuje význam práv k duševnímu vlastnictví a vyzývá, aby se jejich účinné vymáhání stalo prioritou, zejména v oblasti designu, zvukových nahrávek a dalšího kulturního zboží, stejně jako v oblasti zeměpisných označení a označení původu; žádá Komisi, aby se zabývala překážkami nehledě na právo zemí regulovat odvětví (např. audiovizuální), která hrají klíčovou úlohu v ochraně kulturní rozmanitosti;

13. přikládá zvláštní význam boji proti padělkům léčiv, které představují nekalou hospodářskou soutěž a nebezpečí pro spotřebitele; zároveň upozorňuje, že žádné ustanovení dohody by nemělo vytvářet právní či praktické překážky pro maximální využití výjimek stanovených v prohlášení o Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví a přístupu k lékům, a vyzývá vyjednavače Komise, aby plně zohlednili obsah shora uvedeného usnesení ze dne 12. července 2007 k tomuto tématu;
14. připomíná závazek EU podporovat prohlášení z Dohy a využití výjimek stanovených v dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví ve prospěch veřejného zdraví a přístupu k léčivům v rozvojových zemích; vyzývá proto Komisi, aby nečinila žádné kroky, které by mohly ohrozit úsilí thajské vlády o zajištění přístupu k léčivům pro všechny obyvatele této země;
15. domnívá se, že aspekty dohody, které se týkají zadávání veřejných zakázek, by měly zohledňovat rozdílnou úroveň rozvoje členských států sdružení ASEAN a respektovat právo všech účastníků na regulaci veřejných služeb, zejména těch, které souvisejí se zajišťováním základních potřeb;
16. domnívá se, že by dohoda měla usilovat o podporu větší transparentnosti a odpovědnosti, pokud jde o investice fondů státního majetku;
17. vyjadřuje znepokojení nad následky zvýšené ceny rýže, zejména pro chudší domácnosti v zemích jihovýchodní Asie, které rýži dovážejí;
18. považuje za nezbytné podrobně se věnovat rybářskému průmyslu, zejména odvětví tuňáků, vzhledem ke značnému sociálně-ekonomickému dopadu, který by úplná a okamžitá liberalizace celních sazeb měla na toto citlivé odvětví, což Komise uznala ve své studii o tomto odvětví vypracované na žádost Parlamentu;
19. zdůrazňuje význam dodržování hygienických a zdravotních pravidel v rybářském průmyslu jako prostředku k dosažení lepšího a výraznějšího rozvoje průmyslu v těchto zemích a rovněž význam spravedlivé hospodářské soutěže ve vztahu k rybářskému průmyslu EU; naléhavě žádá Komisi, aby poskytla nezbytnou technickou pomoc, která by umožnila rybářskému průmyslu zemí ASEAN dosáhnout těchto cílů;
20. naléhavě žádá, aby byla hospodářská spolupráce mezi regiony rozšířena i na oblast makroekonomiky, včetně spolupráce v daňových otázkách a v oblasti statistiky, přijetí mezinárodních norem v oblasti účetnictví a auditu a opatření k boji proti korupci a praní špinavých peněz;
21. vyzývá Unii a sdružení ASEAN, aby zlepšily spolupráci v boji proti obchodování s lidmi, sexuální turistice a paděláním; vítá odhodlání členských států ASEAN bojovat proti drogám, ale vyzývá je, aby dodržely moratorium Organizace spojených národů (OSN) na trest smrti; chválí Filipíny za zrušení trestu smrti;
22. vyzývá Unii a sdružení ASEAN, aby zlepšily spolupráci v oblasti veřejného zdraví, zejména v boji proti nemocem jako AIDS, SARS a ptačí chřipka, při řešení problému změny klimatu a v oblasti zvyšování bezpečnosti potravin;
23. je přesvědčen, že konkurenceschopnost Unie vůči zemím sdružení ASEAN závisí na zlepšení vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu v rámci Unie a na vytváření inovačních produktů a služeb;
24. zastává názor, že obchodní a investiční dohody a dohody v oblasti vědy a výzkumu by se měly zaměřovat na odvětvové otázky, jako jsou např.:
 - i) úsporné žárovky,

- ii) certifikace výrobků ze dřeva pocházejícího z udržitelného hospodaření a z legální těžby,
 - iii) předcházení přírodním pohromám a odstraňování jejich následků,
 - iv) odvětví cestovního ruchu se zvláštním důrazem na malé a střední podniky,
 - v) volný pohyb výzkumných pracovníků, obchodníků a turistů,
 - vi) spolupráce výzkumných středisek v Unii a v zemích sdružení ASEAN a výměna výsledků vědeckého výzkumu,
 - vii) aerosolové rozprašovače;
25. doporučuje, aby se energetická politika Unie ve vztahu k zemím sdružení ASEAN soustředila na:
- i) nediskriminační udělování licencí a obchodní podmínky v souvislosti s energetickými produkty,
 - ii) zlepšení v oblasti výroby energie a vývozní kapacity,
 - iii) rozvoj infrastruktury pro přepravu energetických produktů,
 - iv) diverzifikaci zdrojů energie,
 - v) odstranění cel na energetické produkty,
 - vi) vzájemné dohody o úspoře energie, zmírňování změny klimatu a snižování emisí skleníkových plynů, včetně případných recipročních ujednání o obchodování s emisemi, jejichž účelem je zabránit poškození průmyslových odvětví v Unii;
26. uvítal by vznik společných výzkumných projektů, na kterých by se podílela výzkumná zařízení v Unii a zemích sdružení ASEAN, a naléhavě žádá Komisi, aby podnikla kroky, které realizaci takových projektů usnadní;
27. znovu zdůrazňuje nutnost chránit průmysl EU proti dumpingu vývozců ze zemí sdružení ASEAN a zabránit tomuto dumpingu včasným zásahem ze strany obchodních vyjednávačů Unie;

Otázky týkající se jednotlivých zemí

28. zdůrazňuje, že harmonogram snížení celních sazeb by měl plně zohledňovat rozdílné hospodářské postavení členských států sdružení ASEAN;
29. domnívá se, že pro chudší členské státy sdružení ASEAN, které nejsou považovány za nejméně rozvinuté země, by měly platit výjimky, jež budou do značné míry srovnatelné s výjimkami poskytovanými v rámci dohod o hospodářském partnerství zemím s obdobnou výší příjmů;
30. vyzývá Komisi, aby ve vhodné chvíli v průběhu jednání požádala Kambodžu a Laos o vyjádření, zda mají zájem být do smlouvy zahrnuti, a aby se v případě kladné odpovědi pokusila získat od Rady upravený mandát k vyjednávání, který by jejich zahrnutí umožnil;
31. domnívá se, že stávající situace v Barmě znemožňuje, aby byla tato země do dohody zahrnuta;
32. přikládá zásadní význam vyřešení problému bankovního tajemství v Singapuru, který brání uzavření dohody o partnerství a spolupráci, má-li existovat reálná šance na uzavření dohody o volném obchodu mezi oběma regiony;

Udržitelný rozvoj

33. domnívá se, že ambiciózní kapitola o udržitelném rozvoji je nezbytnou součástí každé dohody, a zdůrazňuje, že je klíčové tyto dohodnuté normy uplatňovat; má za to, že je tudíž nutné, aby tato kapitola podléhala standardnímu mechanismu pro řešení sporů;
34. žádá, aby každá dohoda zahrnovala závazná ustanovení týkající se sociální oblasti a ochrany životního prostředí a aby zavazovala zúčastněné strany k ratifikaci základních úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP) a k zajištění jejich účinného provádění, zejména pokud jde o dětskou a nucenou práci, jejíž vymýcení je pro MOP klíčovou výzvou, jak zdůrazňuje ve své zprávě s názvem „Konec dětské práce: na dosah“ prvně zveřejněné v roce 2006;
35. vyzývá Komisi, aby zvážila způsoby poskytování pobídek zemím, které zlepšují pracovní normy, a zajistila tak, že rozšíření dohod o volném obchodu nenaruší atraktivitu způsobilosti k využívání zvláštního pobídkového režimu všeobecného systému celních preferencí GSP+, a aby rovněž posoudila možnost přijmout doložku o ratifikaci základních úmluv OSN a MOP o lidských a pracovních právech, a to zejména úmluv, které se týkají dětské a nucené práce;
36. zdůrazňuje, že po vstupu dohod o volném obchodu mezi EU a sdružením ASEAN v platnost je zapotřebí přijmout opatření, která zabrání oslabení výhod, jež požívají nejméně rozvinuté země, pokud jde o přístup jejich výrobků na trh Unie;
37. domnívá se, že fórum pro obchod a udržitelný rozvoj, jež sestává ze zástupců organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů a ze zástupců občanské společnosti, by mohlo hrát cennou úlohu při zajišťování toho, aby bylo větší otevření trhu doprovázeno zvyšováním ekologických a sociálních norem;
38. navrhuje vytvoření mechanismu, v jehož rámci by mohly uznané organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů předkládat žádosti o opatření, které by byly vyřizovány v určité lhůtě a jejichž výsledkem by mohla být nadále platná ustanovení o následných krocích a přezkumu, s cílem vyvíjet soustavný tlak proti porušování práv pracovníků;
39. očekává brzké zveřejnění posouzení dopadu na udržitelný rozvoj, které musí být k dispozici včas, aby mohla proběhnout řádná konzultace s veřejností a její výsledky mohly ovlivnit závěry jednání, a to zejména s ohledem na opatření, jež mohou být nutná pro zmírnění negativního dopadu na určité skupiny či určitá odvětví;
40. zastává názor, že v posouzení dopadu na udržitelný rozvoj je zapotřebí věnovat zvláštní pozornost vlivu liberalizace obchodu na rovnost mužů a žen, zejména v odvětvích, jako je zemědělství, textilní průmysl a zpracování pro vývoz;
41. vyzývá Komisi a zástupce zemí sdružení ASEAN, aby věnovali zvláštní pozornost dopadům dohody na menší zemědělce v regionu a aby zajistili, že rodina a udržitelné zemědělství budou posíleny, nikoliv oslabeny;
42. považuje opatření k boji proti odlesňování a k ochraně a zkvalitňování tropických pralesů za vysoce důležitá v boji proti změně klimatu a za příspěvek k zachování biologické rozmanitosti; domnívá se proto, že by dohoda o partnerství a spolupráci měla podporovat pouze obchod s ekologicky udržitelnými biopalivy a že by se zemím sdružení ASEAN mělo dostat pomoci v jejich boji proti nezákonné těžbě dřeva;
43. vyzývá partnery ve vyjednávání, aby zajistili, že ve vztahu k zavádění systému lesního hospodářství a udělování licencí bude dohoda zahrnovat mechanismus na ochranu tradičních a zvykových práv původních a místních komunit na využívání svých lesů, a

aby posílili možnosti národních parlamentů a občanské společnosti, včetně místních komunit a původních obyvatel, účastnit se rozhodování o zachování, využívání a správě přírodních zdrojů, a vymezit a chránit svá práva k půdě;

44. domnívá se, že by se u produktů šetrných k životnímu prostředí a produktů pocházejících z „pocitivého obchodu“ měla snížit cla rychleji než u ostatních produktů a že by měl být umožněn jejich rychlý přístup na trh EU; požaduje, aby Komise zvážila aktualizaci celní nomenklatury s cílem tyto specifické produkty zohlednit;

Politické otázky

45. uznává stále významnější roli sdružení ASEAN jakožto síly upevňující regionální stabilitu a prosperitu; vítá obnovení vztahů mezi EU a sdružením ASEAN na vrcholné schůzce v Singapuru v roce 2007; je přesvědčen, že existují široké možnosti spolupráce mezi Uníí a sdružením ASEAN, neboť obě tyto organizace podporují regionální integraci;
46. konstatuje, že opatření k posílení hospodářských a obchodních vztahů mezi Uníí a sdružením ASEAN pomohou upevnit celkové vztahy mezi těmito dvěma regiony a podpoří další pokrok v oblasti politické spolupráce a bezpečnosti, posilování demokracie a lidských práv a další pokrok v oblasti energetiky / změny klimatu a v oblasti životního prostředí, v sociokulturní oblasti a v oblasti spolupráce a rozvoje;
47. vítá pokrok dosažený v integraci sdružení ASEAN a podpis charty tohoto sdružení a věří, že její ustanovení vstoupí v platnost co nejdříve;
48. připomíná, že lidská práva a demokracie jsou základními hodnotami EU, a žádá, aby tvořily nedílnou součást jednání se sdružením ASEAN, zejména pokud jde o dohody o partnerství a spolupráci; znovu zdůrazňuje význam, který Parlament přikládá politickým reformám a reformám občanských práv, a vítá vytvoření orgánu pro lidská práva v chartě sdružení ASEAN a v ní obsažený jasný závazek posílit demokracii, zlepšit uplatňování zásad řádné správy věcí veřejných a právního státu a zároveň prosazovat a chránit lidská práva a základní svobody; očekává proto, že sdružení ASEAN může konstruktivně přispět k podpoře těchto hodnot v regionu;
49. vítá volby v Thajsku; které znovu nastolují demokracii; vyzývá k důvěryhodnému procesu demokratizace a národního usmíření v Barmě, do něhož musí být plně zapojena opozice a etnické skupiny, a žádá okamžité propuštění Aun Schan Su Ťij a všech politických vězňů a normalizaci činnosti politických stran; podporuje práci zvláštních zástupců OSN a EU; žádá Radu, aby zachovala restriktivní opatření vůči vládě Barmy, situaci pečlivě sledovala a, bude-li to vývoj v zemi vyžadovat, aby tato opatření přezkoumala; žádá členské státy sdružení ASEAN, Čínu a Indii, aby na Barmu vyvinuly tlak;
50. zdůrazňuje nutnost trvalé spolupráce v boji proti terorismu, při řešení krizí a zvládání katastrof a oceňuje spolupráci v rámci nedávné pozorovatelské mise v Acehu;
51. očekává, že za účelem podpory řádné správy věcí veřejných a právního státu členské státy a Komise zasáhnou vždy, když existují jasné právní důkazy, že úředníci ze zemí sdružení ASEAN byli zapleteni do případů korupce v souvislosti s přírodními zdroji; žádá Komisi, aby Parlament informovala o veškerých krocích, které podnikne v tomto ohledu;

Úloha Evropského parlamentu

52. očekává, že Lisabonská smlouva vstoupí v platnost před dokončením jednání, v důsledku čehož již nebude pochyb o tom, že pro uzavření dohody tohoto typu bude zapotřebí

souhlasu Parlamentu; vyzývá Komisi, aby Parlamentu poskytla širší mandát pro vyjednávání a aby s Parlamentem během jednání průběžně konzultovala, a zajistila tak závěrům, ke kterým jednání dospěje, širokou podporu;

o

o o

53. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a zemí sdružení ASEAN a generálnímu tajemníkovi sdružení ASEAN.